

Biro ya kolongono ya nzoto na eteyelo na bino Boyei malamumu!

Na etuka ya Maine, ba lifulume ya eteyelo kokengela bana nyonso, kolendisa bokolongono mpe bolamu, kobatela bana na kelasi, mpe kosangisa mabota na baninga ya mboka. Misala misusu oyo lifulume ya eteyelo akoki kosala:

- kolandela maladi oyo eumeli mingi
- kopesa nkisi
- kosala ba plan ya bokolongono ya moto na moto
- kolandela bokokisi ya vaccination
- kopesa lisungi ya liboso
- komibongisa mpo na makambo ya likama
- kosala ba ekzame ya malamumu ya bokolongono ya nzoto, na ndakisa ya miso, ya matoi, ya monoko, mpe ya mayoki

Ba lifulume balingi ete bayekoli bayeba ete ezali mabe te koya epai na bango mpo na kozwa toli, nkisi, bokolongono, mpe bolamu.

Makambo ya ntina oyo osengeli koyebisa lifulume:

Ezali na ntina mingi kosolola na lifulume ya eteyelo. Tondisa [Formule ya monganga na mbula moko](#) oyo ezali awa na nse mpo ete lifulume amibongisa mpo na kosalisa mwana na yo. Makambo oyo opesi ezali ya sekele, mpe lifulume akopesa yango kaka na bato oyo basengeli koyeba yango mpo na kobatela mwana na yo. Pesa lolenge ya kosolola oyo olingi. Tosengi na yo otia ba contacts na ntango ya likama mpo na ba ngonga oyo okoki kozwama te. Na ntango ya likama, soki esengeli lisalisi mpe moto oyo bakoki kobenga na ntango ya likama azali te, moto oyo azali kopesa lisalisi ya monganga akobengama mpe soki esengeli, bakobenga 911 (basali ya likama).

Soki ozali na mibeko na ntina na bilei, to bindimeli ya bonkoko oyo ekoki kobongola lolenge oyo lifulume ya eteyelo na bino akobatela mwana na yo, pesa ye makambo yango, mpe yebisa ye nini ekoki kobondisa mwana na yo.

Mituna oyo bato mingi batunaka:

Ntango nini nasengeli kokende epai ya monganga, na esika ya lifulume? Soki mwana na yo abeli to azoki na mokolo ya kelasi, lifulume ya eteyelo akoki kosala ye ekzame mpo na kosalisa ye azwa ekateli soki asengeli kozwa lisalisi mosusu ya monganga; kasi, kotinda mwana na yo oyo abeli to azoki na eteyelo te mpo na ekzame ya ndenge wana. Soki ozali na ntembe, benga lifulume ya eteyelo na bino: (207-_____)

Ntango nini mwana na ngai asengeli kotikala na ndako? Mbala mingi, bana batikalaka na ndako soki bazali na fievre, bazali kosanza, to bazali na pulupulu na ngonga 24 oyo eleki.

Ntango nini mwana na ngai akoki kozonga na kelasi nsima na bokono? Ezali na malako ya ndenge na ndenge oyo etali bokono yango, yango wana tosengi na yo obenga lifulume ya eteyelo na yo mpo na koyeba makambo mosusu. Mpo na bokono mingi, mwana na yo asengeli kotikala na ndako kino bilembo na ye ekobonga, mwana na yo azali komiyoka malamumu mpe azali na fievre te na ngonga 24 kozanga kosalela nkisi ya kokitisa fievre. Fievre ezali molunge ya 100.4°F (38°C) to koleka.

Mwana na ngai akendaki epai ya monganga mpe azwaki mangwele. Mpo na nini tosengeli kosala yango lisusu? Ekoki kozwa koleka rendez-vous moko mpo na kozwa vaccination oyo mwana na yo azali na yango mposa, mpe ezali malamumu.

Help Me Grow ezali lisanga ya mikanda mpo na mabota. <https://www.maine.gov/dhhs/ocfs/support-for-families/child-development>

Biro ya kolongono ya nzoto na eteyelo na bino Boyei malamumu!

Lolenge nini ya kokomisa nkombo na MaineCare? Benga na nimeru 211 mpo na kozwa lisalisi. Mpo na koyeba mingi na ntina ya MaineCare kende na: <https://www.maine.gov/dhhs/ofi/programs-services/health-care-assistance>.

Ndenge nini nakoki kozwa monganga, monganga ya mino, to moto oyo asalisaka maladi ya moto? Benga na nimeru 211 mpo na kozwa lisalisi. Soki ozali na assurance maladie, compagnie ya assurance ekoki koyebisa yo ba minganga nini bazali na kati ya réseau. Lifulume ya eteyelo na bino akoki koyeba minganga ya mboka na bino oyo bazali kondima bato ya sika! Tala mwa bisaleli oyo ekoki kosalisa yo: <https://mainehealth.findhelp.com/> or <https://northernlighthealth.org/Find-Help>

Soki ozali na mposa ya mosala ya mobongoli, solola na bakonzi ya eteyelo mpo na koyeba ndenge ya kosalela programe ya mateya ya monoko ya mboka na bino.